

Prądnik. Prace Muz. Szafera	22	45–54	2012
-----------------------------	----	-------	------

KRZYSZTOF SOBCZYK, PAWEŁ VALDE-NOWAK

Instytut Archeologii UJ
Zakład Archeologii Epoki Kamienia
ul. Gołębia 11 31-007 Kraków
e-mail krzysztof.sobczyk@uj.edu.pl e-mail p.valde-nowak@uj.edu.pl

BADANIA JASKINI CIEMNEJ W LATACH 2007–2012

The research of Ciemna cave in 2007–2012

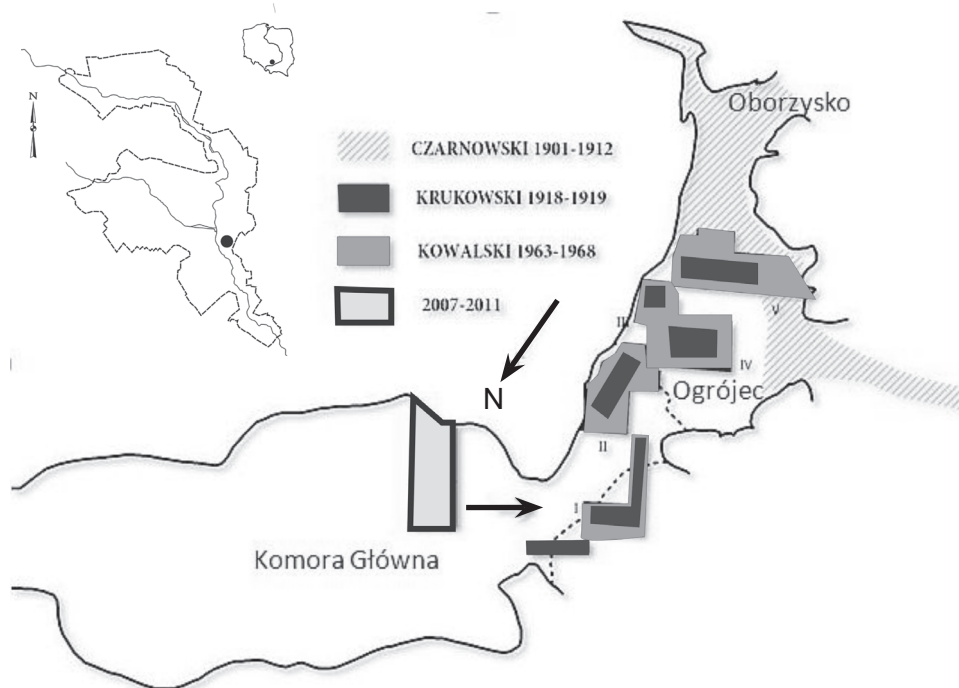
ABSTRACT. Ciemna cave in Ojców, in the southern part of Kraków-Częstochowa Upland is a key Middle European Micoquian site. The excavation of this site carried out in the early twentieth century, provided a series of stratified materials. In 2007 the current excavation started in the chamber of the cave which had not been sounded before. The cross-section of layers in the cave document 19 major geological layers and 9 archeological levels. Initially, based on the hitherto geological analysis it was assumed that the sequences of Pleistocene layers can be placed from between 8 and 3 isotopic period.

KEY WORDS: Prądnik, Micoquian, Middle Paleolithic, Ciemna Cave

WSTĘP

Jaskinia Ciemna w Ojcowie jest jedną z największych w Dolinie Prądnika. Na jej łączną długość wynoszącą 209 m (Gradziński i in. 2007) składa się komora główna przechodząca w ciasny korytarz i wąską szczelinę oraz Ogrójec i Oborzysko (ryc. 1). Taras przed zasadniczą częścią jaskini jest ograniczony od wschodu ścianą skalną; u jej stóp znajduje się otwór prowadzący do głównej komory. Od południa przylega łuk skalny, a pod jest nim wejście do Ogrójca i Oborzyska.

Krasowy region Ojcowa i okolic związany jest z górno-jurajską formacją geologiczną charakterystyczną dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Na jego terenie występuje wielu znanych paleolitycznych stanowisk jaskiniowych takich jak Jaskinia Maszycka, Nietoperzowa, Schronisko Wylotne czy Jaskinia Mamutowa (Chmielewski 1975). Jaskinia Ciemna prezentuje cały system jaskiniowy częściowo w odległej przeszłości uszkodzony. Ogrójec i Oborzysko Wielkie dawniej były jej integralną częścią. Nazwy poszczególnych fragmentów całego systemu nie pokrywają się z nazwami występującymi w ostatnim krótkim opracowaniu S. Kowalskiego (2006). Komora główna jaskini jest jedną z największych na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

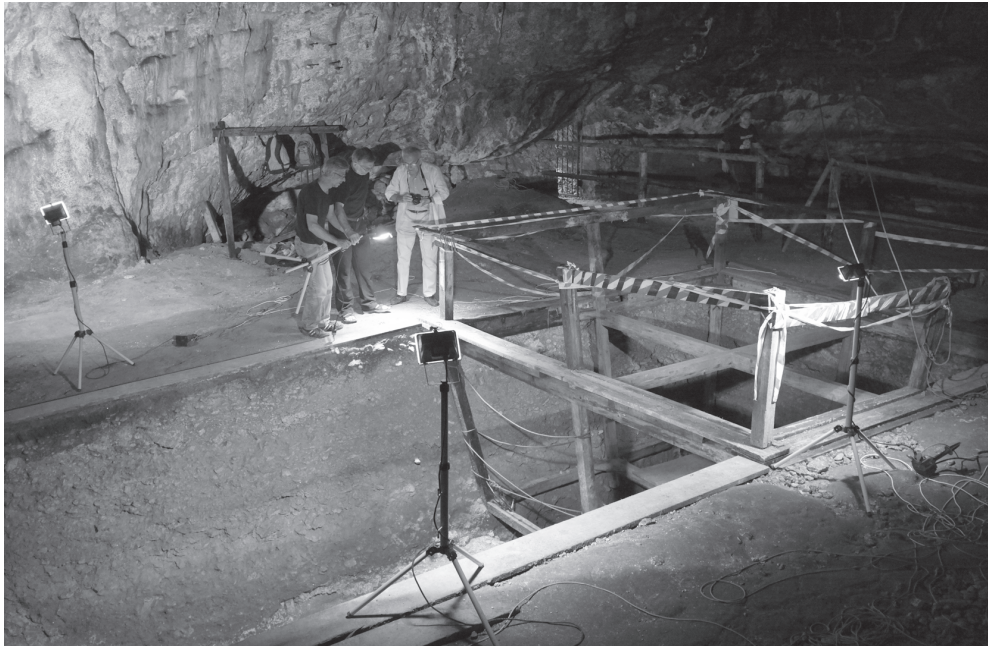
Ryc. 1. Jaskinia Ciemna. Plan wykopów

Fig. 1. Ciemna Cave. Plan of excavated area

STAN BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

Pierwszych eksploracji w części jaskini, zwanej Oborzyskiem dokonał na początku XX wieku S. J. Czarnowski (1924). Skupił się on przede wszystkim na bogatej warstwie holocenińskiej, jedynie wzmiankując niewielką ilość wyrobów paleolitycznych. W 1912 r., wspólnie z L. Kozłowskim i R. R. Schmidtem wykonał pierwszy, niewielki sondaż u progu Oborzyska Wielkiego (Czarnowski 1924, s. 13–14). Jednak dopiero późniejsze prace wykopaliskowe przeprowadzone przez S. Krukowskiego w latach 1918–1919 (Krukowski 1939–1948) i S. Kowalskiego w latach 1963–1967 (Kowalski 2006) doprowadziły do odkrycia bogatych zespołów środkowopaleolitycznych. Wszystkie wspomniane prace koncentrowały się w otwartych częściach systemu jaskiniowego. Łącznie uzyskano kilkanaście tysięcy zabytków środkowopaleolitycznych, zalegających w układzie stratygraficznym. Wyniki tych prac były jedynie fragmentarycznie publikowane. Brak jednoznacznych i całościowych opracowań złożonej problematyki tego stanowiska był jednym z powodów objęcia go w 2007 r. (ryc. 2, 3) nowymi interdyscyplinarnymi badaniami wykopaliskowymi przez zespół autorski niniejszego artykułu.¹ Badania te rozpoczęto od założenia wyko-

¹ Badania są realizowane przez zespół w składzie: prof. dr hab. Bolesław Ginter, dr Maciej Krajcarz, prof. dr hab. Teresa. Madeyska, dr Barbara Miękina, mgr Damian Stefański, dr hab. Piotr Wojtal prof. PAN, mgr Mirosław Zajac, mgr Katarzyna Zarzecka, w ramach umowy między Instytutem Archeologii UJ i Muzeum Archeologicznym w Krakowie w ramach grantu NCN „Jaskinia Ciemna w Ojcowie. Zespoły kulturowe i chronostratygrafia”. Analizy archeometryczne prowadzi dr Bridget Alex. Wszystkim wymienionym składamy podziękowanie za dotychczasowy wkład w opisane badania i możliwość ich ogólnego wykorzystania w niniejszym tekście.

Ryc. 2. Jaskinia Ciemna. Wykop w komorze głównej w trakcie prac wykopaliskowych w 2011 roku. Fot. R. Cieślík

Fig. 2. Ciemna Cave. The trench in the main chamber during excavations in 2011. Photo by R. Cieślík

Ryc. 3. Jaskinia Ciemna. Wykop w komorze głównej w trakcie prac wykopaliskowych w roku 2011. Fot. R. Cieślík

Fig. 3. Cave. The trench in the main chamber during excavations in 2011. Photo by R. Cieślík

pów w komorze głównej, dotychczas nigdy nie badanej (Ginter i in. 2012). W kolejnych podrozdziałach omówiono wyniki wspomnianych, wcześniejszych prac oraz nowych badań, w tym sekwencję geologiczną, kulturową oraz paleontologiczną. Rezultatem dotychczasowych wykopów jest próba synchronizacji dotychczasowych profili. Kolejnym celem jest przesunięcie akcentów lokujących stanowisko jedynie w sekwencji mikockiej. Jak się okaże, Jaskinię Ciemną zasiedlały także grupy neandertalskie o odmiennym od mikockiego oblicza kulturowego.

Badania S. Krukowskiego z 1918–1919 roku i S. Kowalskiego z lat 1963–1967 wykazały odmiennosc w treści wypełnisk poszczególnych części systemu jaskiniowego. Dotyczy to dwóch ważnych elementów tego systemu jakim jest obecny taras jaskiniowy przed wejściem do komory głównej – w sektorze C oraz w tzw. Ogrójcu określonym jako sektor CO (ryc. 2). Wykop przed wejściem do komory głównej osiągnął dno skalne na głębokości 7,5 m. S. Krukowski (1924, 1939-45) wyróżnił tu warstwy geologiczne C1-C10. Jest to sekwencja dwóch lessów: starszego, wiązanego przez tego badacza z przedostatnim zlodowaczeniem (MOIS 6-8, warstwa C10) oraz młodszego, datowanego na okres I pleniglacjału ostatniego zlodowaniania (MOIS 5 – warstwa C7-C3). Obydwa lessy posiadające swoje poziomy zglinienia, odpowiednio (C9) i (C2), przedzielonych gliną interpleniglacialną (MOIS 5e – C8). Jak twierdzi Krukowski w profilu nie ma śladów wczesnego Vistulianu. Profil zamyka warstwa próchnicy holocenijskiej (C1). W sekwencji warstw geologicznych, Krukowski wyróżnia osiem poziomów kulturowych związanych z paleolitem. S. Kowalski (1967; 2006), zakłada w tej części tylko płytki wykop, obejmujący górną partię sekwencji stratygraficznej. Obejmowała ona od góry: próchnicę holocenijską (C1 – w nawiązaniu do Krukowskiego); utwór lessowy, iluwium gleby holocenijskiej z materiałem holocenijskim; warstwę zbitego lessu z gruzem ostrokrawędzistym i okruchami występującego w skale krzemienia – znaleziono w niej pojedynczy odłupek. Odkrytą sekwencję podścielała glina pylasta z kilkoma zabytkami, w tym rdzeniem lewaluaskim (C2 – w nawiązaniu do Krukowskiego).

Z tym obrazem wyraźnie kontrastuje seria nawarstwień w Ogrójcu – sektor CO. Wypełnisko wystąpiło tutaj w skalnym zlebie, przylegającym do wschodniej ściany Ogrojca. Krukowski wyróżnił 6 warstw geologicznych i trzy poziomy kulturowe, natomiast S. Kowalski wyróżnia 10 warstw.

Obserwacje uzyskane, przez wymienionych badaczy w sektorze CO są zbieżne i w łatwy sposób mogą być synchronizowane. Sekwencja geologiczna, grubości ok 3,5m zdominowana jest przez grubą warstwę dwu lessów, przedzielonych utworem gliniastym. Pod nim, lokalnie w rynnicy krasowej, zachowała się płytka sekwencja glin jaskiniowych (Kowalski 1967). Obydwaj badacze wymieniają dwa podstawowe poziomy kulturowe. Młodszy, w spągu lessu, to tzw., główny poziom mikocki, zalegający w warstwie CO5 (Krukowski 1939–1948) przez Kowalskiego określany jako starszy less wurmski (Kowalski 1967). Ta bogata warstwa kulturowa, lokalnie zawierająca przepalone kości (Kowalski 1967; Krukowski 1939–1948) wzbudza od wielu lat wyjątkowe zainteresowanie tym fragmentem stanowiska. Starszy poziom jest nikły, Krukowski opisuje go jako mieszaninę cech prądnickich i starszych, a Kowalski określa go jako nikły, pozbawiony charakterystycznych prądników, ale też włącza go do kultury prądnickiej. Poza tym zwrócono uwagę na pojedyncze krzemienie, zarówno młodsze, jak i starsze od opisywanej sekwencji. Ze względu na swoje ubóstwo i nierozpoznaną do końca stratygrafię, nie są określone kulturowo-chronologicznie.

Bogate materiały pozyskane w trakcie badań w sektorze CO weszły do literatury jako istotne stanowisko mikockie, to bogata, ale niejasna stratygrafia w sektorze C, ze względu na relatywne ubóstwo materiałów krzemiennych, pozyskanych z niewielkiego sondażu, niejako została zapomniana. Bogaty zespół mikocki stał się podstawą zdefiniowania przez S. Krukowskiego przemysłu ojcowskiego, a potem cyklu prądnicznego (Krukowski 1924; 1939–1948). Podobnie za ich odrębnością w stosunku do klasycznych zespołów środkowopaleolitycznych optował Kowalski (2006). Materiały te były wielokrotnie włączane do syntetycznych ujęć mikokienu (Bosiński 1967). Stosunkowo nieliczne, choć dobrze osadzone w stratygrafii, nie były uwzględniane w szerszych ujęciach środkowego paleolitu.

Krukowski nie rozstrzygnął ostatecznie problemu synchronizacji warstw w obu wymienionych sektorach. Wciąż nie wyjaśniona jest sekwencja geologiczna i kulturowa w sektorze C. Krukowski twierdził, że obejmuje ona okres od przedostatniego zlodowacenia. Kowalski objął ten obszar tylko płytkim wykopem w którego spągu natrafił na jeden okaz rdzenia lewaluaskiego, w związku z czym ostrożnie łączy ten poziom z poziomem gliny pomiędzy obydwooma warstwami lessu w sektorze CO (starszy poziom mikocki).

BADANIA BIEŻĄCE. SEKWENCJA ZESPOŁÓW ARCHEOLOGICZNYCH

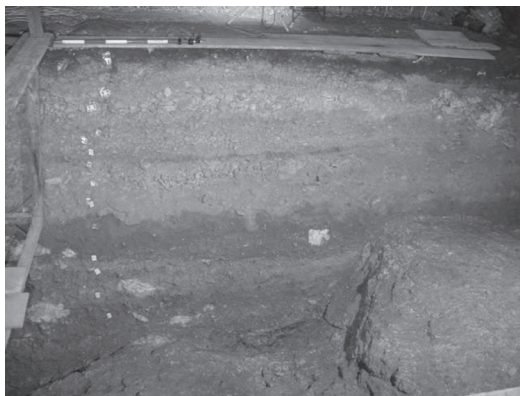
Badania podjęte przez zespół autorów w latach 2007–2012 objęły wstępną część komory głównej (ryc. 1). Odsłonięty profil (ryc. 2–3) pozwolił na wyróżnienie 19 warstw geologicznych w tym osiem (I–VIII) kulturowych o następującej interpretacji stratygraficzno-chronologiczno-kulturowej (ryc. 4–7):

Poziom kulturowy w warstwie 1 – humus, w dolnej części z gruzem, częściowo rozdzielone stratygraficznie epizody holocenijskie, zawiera materiały neolityczne (KCWR, KL), wczesnej epoki brązu, okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza i okresu nowożytnego.

Poziomy kulturowy w warstwach plejstoceńskich

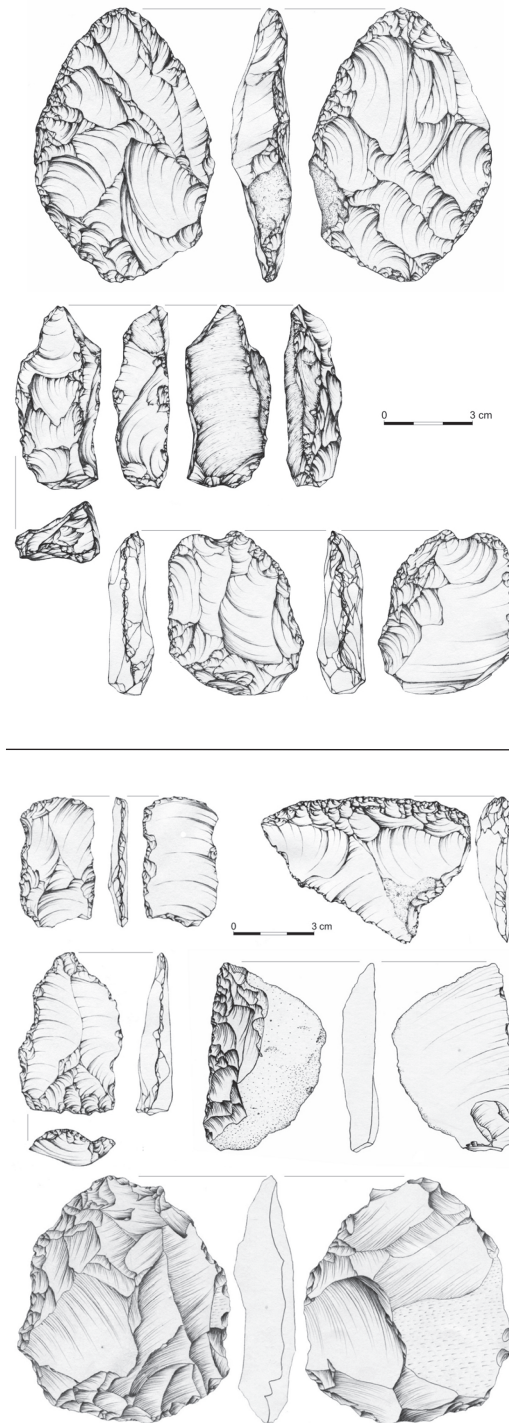
I poziom kulturowy w spągu warstwy 2.2 zawierający zmieszane elementy kultury przejściowej (jerzmanowicką), mikokienu a także inne elementy szeroko rozumianej technologii musterskiej – m.in. masywne wióry w tym retuszowane, obecność techniki rdzenia krążkowatego, odłupki z obróbki bifacialnej, ostrze lewaluaskie z radiolarytu oraz nóż tylcowy.

II poziom kulturowy w warstwie 3 i w stropie w-wy 4 z późnymi elementami mikockimi m.in. z nożem tylcowym opracowanym techniką „wechselseitig gleichgerichtet” oraz nożem prądniczym, zgrzeblami w tym bifacialnymi, widoczne są elementy (odłupki) świadczące o obecności techniki lewaluaskiej,

Ryc. 4. Jaskinia Ciemna. Profil ściany wschodniej w wykopie w komorze głównej. Fot. D. Stefański

Fig. 4. Ciemna Cave. The eastern wall cross-section in the trench in main chamber. Phot by D. Stefański

Ryc. 5. Jaskinia Ciemna. Wybrane artefakty krzemienne z najmłodszego poziomu mikockiego

Fig. 5. Ciemna Cave. Selected flint artefacts from youngest micoquian layer

III poziom kulturowy w spągu warstwy 5 i stropie warstwy 6 zawierające elementy mikockie, w tym nóż prądniczy i zgrzebło uformowane na kształt dysku z okrucha skrzemieniałego wapienia,

IV poziom kulturowy warstwa 8, zawierający elementy mikockie m.in. mały pięściak radiolarytowy, asymetryczny nóż na odłupku w typie prądniczy i zgrzebła.

V poziom kulturowy warstwa 9, związany z przemysłem zębato-wnętkowym nawiązującym do taubachien (Valoch 1971, 1984). Występują tu zgrzebła i odłupki o specyficznym retuszu często na stronę dolną, częściowo ogładzone, spedolitywane, rdzenie odłupkowe, krążkowate, liczne mikroformy odłupkowe.

VI poziom kulturowy – warstwa 12 z elementami lewaluaskimi oraz z nawiązaniami do taubachien m.in. nóż tylcowy, przekłuwacz, ostrze i odłupki lewaluaskie, mało charakterystyczne zgrzebła.

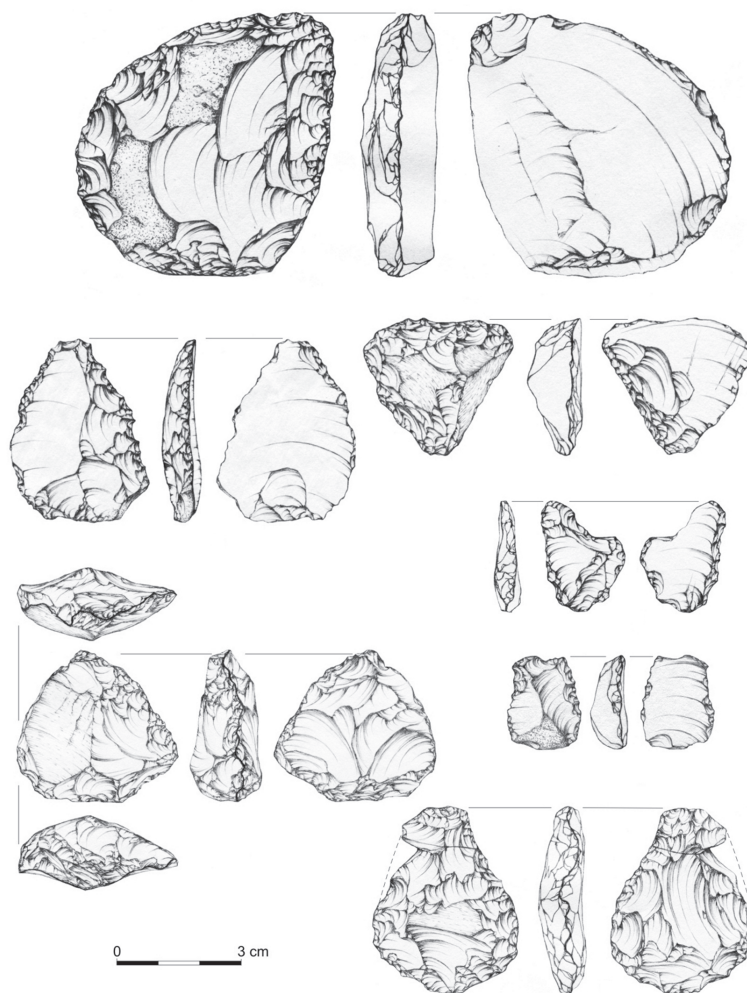
VII poziom kulturowy warstwy 14 i 15 z elementami lewaluasko-mustierskimi m.in. rdzeń lewaluaski, narzędzia zębate, odłupek retuszowany czy rdzeń krążkowaty.

VIII poziom kulturowy, strop warstwy 18, nawiązujący do zespołów lewaluasko-mustierskich, zawierający kilka mało charakterystycznych odłupków oraz dwustronne zgrzebło.

Interpretacje kulturowe poszczególnych nawarstwień geologicznych, były różnie rozumiane przez poszczególnych badaczy. Wszyscy dopatrują się co najmniej trzech epizodów mikockich, pier-

Ryc. 6. Jaskinia Ciemna. Wybrane artefakty krzemienne o cechach lewaluasko-mustierskich

Fig. 6. Ciemna Cave. Selected Levallois-Moustertian flint artefacts

Ryc. 7. Jaskinia Ciemna. Wybrane artefakty krzemienne z najniższego poziomu mikockiego
 Fig. 7. Ciemna Cave. Selected flint artefacts from the lowest micoquian layer

wotnie przez S. Krukowskiego (1939–1948) określanych mianem przemysłu ojcowskiego, a potem cyklu prądnickiego. S. Kowalski (2006) we wszystkich plejstocenijskich sekwencjach kulturowych widzi elementy kultury prądnickiej czyli specyficznej środkowoeuropejskiej odmiany mikokienu z elementami techniki pararylcowej. W. Chmielewski (1969) wprowadza określenie mikokoprądnicienu.

Dalsze badania wnętrza jaskini (komory głównej) pozwolą dokładnie umiejscowić poszczególne epizody występujących w tej jaskini kultur środkowopaleolitycznych, w ramach szeroko pojętego środkowoeuropejskiego mikokienu.

PROBLEMY SYNCHRONIZACJI POZIOMÓW OSADNICZYCH

Szereg informacji uzyskanych w trakcie starszych, jak i prowadzonych przez ekipę badań pozwala na próbę łączenia „puzzli” w jeden obraz. Uzyskane wyniki mają istotny wpływ na możliwość datowania zespołu prądnickiego. Na obecnym etapie badań stwierdzono, że profil z wnętrza komory głównej, pod kątem miąższości odpowiada w znacznej części, pobliskiemu profilowi uzyskanemu przez Krukowskiego w sektorze C. Obydwa profile dokumentują bogatą sekwencję stratygraficzną tej części stanowiska. Chociaż są oddalone tylko o kilka metrów należy brać pod uwagę fakt formowania się w odrębnych jednostkach geologicznych. Krukowski opisuje warstwy lessu lub warstwy o istotnej zawartości frakcji lessowej. W przypadku badań w komorze jaskiniowej warstwy posiadają znacznie mniejszą ilość frakcji pylastej. Sekwencja u Krukowskiego składa się z dwóch lessów, każdy z poziomem zglinienia, przedzielony warstwą gliny interpleniglacialnej. Sekwencja w komorze głównej składa się z dwóch pięter „zimnych”, przedzielonych miąższą serią „ciepłą”. Wspomniany poziom interglacialny należy z pewnością wiązać z CO8 Krukowskiego. Niewątpliwie zagadką jest brak w profilu Krukowskiego bogatego poziomu mikockiego. Należy wspomnieć, że nie jest on również rozpoznany w częściowym wykopie Kowalskiego, w którym tam sekwencja zaczyna się od starszego poziomu prądnickiego. Wyjaśnieniem tej sytuacji może być stosunkowo płytkie jego zaleganie w sekwencji utworów. W jaskini znajduje się on już około 60 cm pod poziomem deptaniska. Mógł on zostać usunięty w trakcie poszerzania otworu jaskini i usuwania wierzchniej warstwy wypełniska, widocznej na ścianach komory głównej, a związanymi np. z historycznymi wzmiankami o wizycie tu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1787 r. Zaznaczony przez Kowalskiego pierwszy poziom plejstoceński koreluje ze starszym poziomem prądnickim, który w jaskini należy wiązać z IV poziomem kulturowym (II poziomem prądnickim). Potwierdza to zarówno sytuacja stratygraficzna jak i kulturowa. W sektorze CO znalazł się on w glinie pylastej rozdzielającej obydwie lessy (Ogrójcu), we wnętrzu komory głównej w wyraźnym poziomie glebowym (warstwa 6) rozdzielającym dwie sekwencje gruzu ostrokrawędzistego (2-5) oraz (7-8) w jaskini oraz w poziomie gliny pylastej pod lessem ostrokrawędzistym w sektorze C. Dodatkową informacją są przesłanki technologiczne – obecność techniki lewaluaskiej (nie obserwowanej w najstarszym poziomie mikockim w jaskini – poziom kulturowy V) oraz występowanie noży nawiązujących do form prądników. Jak wspomniano młodszy poziom mikocki nie jest obserwowany w sektorze C. Na obecnym etapie, hipotetycznie należy go łączyć z III poziomem kulturowym w komorze jaskiniowej, za czym przemawia stosunkowo duże bogactwo tego poziomu oraz jego zawartość archeologiczna, w pełni odpowiadająca opisanej kulturze prądnickiej. W takim układzie należy go jednak przedatować wbrew opinii Kowalskiego i Krukowskiego na spąg lessu młodszego i datować na 3 OIS, podobnie jak utwór glebowy, zawierający starszy poziom kulturowy. Wspominane przez badaczy pojedyncze krzemienie poniżej obydwu poziomów za pewne odpowiadają dolnej sekwencji profili w sektorze C i wewnątrz jaskini. Nikłe rozwarstwienie glin jaskiniowych w tej części stanowiska, wyraźnie kontrastuje z bogatym stratygraficznie sektorem C i komorą główną na których należy się oprzeć dla rekonstrukcji starszych faz zasiedlenia.

ZAKOŃCZENIE

Dalsze badania wnętrza jaskini w kierunku pierwotnego wyjścia czy wejścia pozwolą dokładnie umiejscowić poszczególne epizody występujących w tej jaskini kultur środkowopaleolitycznych, w ramach szeroko pojętego środkowoeuropejskiego mikokienu. Wyjaśnieniu ulegnie też pozycja taksonomiczna zespołów mikromustierskich o cechach taubachieniu. Po rozszerzeniu wykopu możliwa będzie synchronizacja dawniej rozpoznanych nawarstwień poza jaskinią w sektorze CO, przed wejściem do jaskini w sektorze C oraz w jej komorze głównej. Zapewne uściśleniu ulegnie chronologia serii w profilu osadów, pozostających poza zasięgiem metody radiowęglowej.

Podziękowania

Autorzy kierują podziękowanie dla Narodowego Centrum Nauki za finansowanie projektu „N N109 185240: Jaskinia Ciemna w Ojcowie. Zespoły kulturowe i chronostratygrafia” oraz do dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego za umożliwienie badań.

PIŚMIENNICTWO

Bosinski G. 1967. *Die mittelpalaolitischen Funde im westlichem Mitteleuropa*, Fundamenta, Series A, vol. 4, Köln-Graz : Bohlau Verlag.

Chmielewski W. 1969. *Ensembles micoquo-prondnikiens en Europe central*. “Geographia Polonica”, **17**: 371–386.

Chmielewski W. 1975. *Paleolit środkowy I góry*, [w:] *Prahistoria ziem polskich*, vol. I, *Paleolit i mezolit*, red. W. Chmielewski, W. Hensel. Wyd. Ossolineum. Wrocław, s. 9–158.

Ginter B., Sobczyk K., Stefański D., Valde-Nowak P., Zajac M. 2012. *Current Report on Ciemna Cave project. Excavations 2007-2011*. Hugo Obermaier-Gesellschaft für Erforschung des Eiszeitalters und der Steinzeit e.V. 54th Annual Meeting 10th–14th of April, 2012, Toulouse.

Gradziński M., Michalska B., Wawryka M., Szelerewicz M. 2007. *Jaskinie Ojcowskiego Parku Narodowego. Dolina Prądnika – Góra Koronna, Góra Okopy*. Wyd. Ojcowski Park Narodowy. Ojców.

Kowalski S. 1967. *Zagadnienie przejścia od paleolitu środkowego do górnego w Polsce południowej w aspekcie elementów postępu technicznego*, [w:] III Sympozjum paleolityczne, vol. 1. Kraków, s. 3–7.

Kowalski S. 2006. *Uwagi o osadnictwie paleolitycznym w Jaskini Ciemnej i Mamutowej w świetle badań z lat 1957–1974*, [w:] *Jura Ojcowska w pradziejach i na początku państwa Polskiego*, red. J. Lech, J. Partyka. Wyd. Ojcowski Park Narodowy. Ojców 2012, s. 335–354.

Krukowski S. 1924. *Doliny Prądnika i Saspówki jako teren przedhistoryczny*, „Ochrona Przyrody”, **24**: 85–92.

Krukowski S. 1939–1948. *Paleolit*, [w:] *Prahistoria ziem polskich*, red. S. Krukowski, K. Kostrzewski, R. Jakimowicz, Encyklopedia Polska, vol. IV, part 1 (5), 29–60, Kraków.

Valoch K. 1971. *Les Paleolithiques interieur et moyen en Europe central*, Actes du VIIIe Congres international de l'UISPP. I. 27–40, Belgrade.

Valoch K. 1984. *Le Taubachien, sa geochronology, paleoecologie, et paleoethnologie*, *L'Anthropologie*, vol. 88. Paris, s. 193–208.

SUMMARY

Ciemna cave in Ojców, in the southern part of Kraków-Częstochowa Upland is a key Micoquian site. Prądnik, a stream flowing through the valley, gave the name of characteristic group of asymmetrical knives, as well as the name of Prądnik industry or “Micoquo-Prondnikiens” assemblages. The excavation of this site carried out in the early twentieth century, provided a series of stratified materials. The published profiles explicitly indicated the diverse stratigraphic situations in various parts of the site. The most important part is called Ogrójec. This is collapsed part of the cave, probably even before the advent of Paleolithic man here, now the open terrace. There were two cultural layers recognized within loess – upper with the Prądnik implements and lower, which was blend of the Prądnik and the older cultural units, including those with handaxes. The stratigraphy in Ogrójec was confirmed in the 60's. A different situation was found at the actual entry to the cave, where was discovered a much longer stratigraphic section with a few scarcely recognizable cultural levels. The problems of the correlation of those profiles it still remains the open issue. In 2007 the current excavation started in the chamber of the cave which had not been sounded before. New research are meant to synchronize the two essential parts of the site and the sediments inside the chamber. At this stage, we have achieved almost complete cross-section of layers in the cave distinguishing 19 major geological layers and 9 archeological levels. The correlation with profiles at the entrance to the cave, was showed at similar stratigraphic situation. Precise studies have provided new material, that despite of weak density, allows us to make a preliminary cultural linkage. Initially, based on the hitherto geological analysis it was assumed that the sequences of Pleistocene layers can be dated from between 8 and 3 isotopic period. For the upper part of the profile with relatively rich micoquian elements (III cultural level) it obtained the radiocarbon dates. These are oscillating around 41000 BP, indicating a very late position of Prądnik industry.